

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

*Was it Permitted
to Shoot Down the
Airplanes Before
They Crashed into
the Twin Towers?*

Rabbi Michael Yammer
ה' אדר תשס"ט • March 1, 2009

(1) תלמוד בבלי – מס' פסחים (כה).

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן: בכל מתרפאין, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים. עבודה זרה - הא דאמרן. גילוי עריות ושפיכות דמים - דתניא, רבי אומר: (דברים כב) כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה וכי מה ענין רוצח אצל נערה המאורסה? הרי זה בא ללמד ונמצא למד, מקיש רוצח לנערה המאורסה. מה נערה המאורסה ניתן להצילה בנפשו - אף רוצח ניתן להצילו בנפשו. ונערה המאורסה מרוצה, מה רוצח - יהרג ואל יעבור, אף נערה המאורסה - תהרג ואל תעבור. ושפיכות דמים גופיה מנלן? - סברא הוא; כי ההוא דאתא לקמיה דרבא, אמר ליה: מרי דוראי אמר לי זיל קטליה לפלניא, ואי לא - קטלינא לך. - אמר ליה: ליקטלוך ולא תיקטול. מאי חזית דדמא דידך סומק טפי?

(2) שמואל ב (כ:יט-כב)

(יט) אָנֹכִי כִּי שָׁלַמְתִּי אֶמּוֹנִי יִשְׁכָּאֵל אֶתָּה מִבְּקִשׁ לְהַמִּית עִיר וְאָם בְּיִשְׁכָּאֵל לָמָּה תִּבְלַע נַחֲלַת ה' : פ
(כ) וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאבֵד וַיֹּאמֶר חָלִילָה חָלִילָה לִּי אִם אֶבְלַע וְאִם אֲשַׁחֲת:
(כא) ל' א' כן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהָרָא אֶפְרַיִם שָׁבַע בְּן בְּכָרִי שָׁמוּ נִשְׂא יָדוֹ בְּמִלְכָּךְ בְּדָוִד תָּנוּ אִתּוֹ לְבַדּוֹ וְאֶלְכָּה מֵעַל הָעִיר וְתִּבְאֵה הָאִשָּׁה אֶל יוֹאָב הִנֵּה ר' אִשׁוֹ מִשְׁלָךְ אֵלֶיךָ בְּעַד הַחֹמֶה:
(כב) וַתְּבֹא הָאִשָּׁה אֶל כָּל הָעָם בְּחִמְתָּהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת ר' אִשׁ שָׁבַע בְּן בְּכָרִי וַיִּשְׁלְכוּ אֶל יוֹאָב וַיִּתְקַע בְּשׁוֹפָר וַיִּפְצְצוּ מֵעַל הָעִיר אִישׁ לֹא הָלְיוּ וַיּוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלַם אֶל הַמֶּלֶךְ: ס

(3) תלמוד בבלי – מס' תרומות (ט:ד)

תני סיעות בני אדם שהיו מהלכין בדרך ופגעו להן גוים ואמרו תנו לנו אחד מכם ונהרוג אותו ואם לאו הרי אנו הורגין את כולכ' אפילו כולן נהרגין לא ימסרו נפש אחת מישראל ייחדו להן אחד כגון שבע בן בכרי

הסבר דעת ר' שמעון בן לקיש

(א) ייחודו של עון הרציחה
"יש לנו קבלה כי שפיכות דמים לא הותרה בשום פנים, גם שאין סברה לאסור". (כסף משנה הלכות יסודי התורה פ"ה ה"ו)
(ב) אי אפשר לעשות אמדן דעת בנוגע לנפשות
"אין בכוחנו לקבוע ערכו של עולם מלא של יחיד לעומת ערכו של עולם מלא של רבים. לא נוכל לאמוד נפש יחיד מול נפשות אחרים אף שהם רבים כי אין לנו סמכות כזו של אומדנא בדחיית נפשות". (הרב קוק זצ"ל "משפט כהן" סימן קמ"ג)
(ג) חומרת מסירה לנכרי
"ג' העבירות שאינן נדחות מפני פיקוח נפש אין זה בגלל חומר האיסור אלא בגלל חובת קידוש ה'. כמו שמצינו שבשעת הגזירה בכל העבירות ימסור נפשו ולא יעבור, ולכן יש חובת לקדש שם שמים ולמסור נפשו גם במקום שאין סברת 'מאי חזית'. (ר שלמה איגר)